

הישיבה השלוש מאות שישים ושש (שסו)

ביום א' בשבט התש"ף (27 בינואר 2020) בשעה 12:30, בבית האקדמיה בירושלים.

נוכחים: החברים יואל אליצור, שולמית אליצור, משה בר-אשר (יו"ר), יוחנן ברויאר, חנוך גמליאל, חיים כהן, אהרן ממזן, יוסף עופר, שמואל פסברג, שמחה קוגוט, אורה שורצולד;
 החברים-היועצים, מירון איזקסון, עירית לינור, אורי מור, יעל רשף, אבי שמידמן;
 מנכ"לית האקדמיה טלי בן-יהודה וסגניתה דורית לרר;
 המזכירה המדעית רונית גדיש ועובדי המזכירות המדעית ברק דן, שלו פרפל וטובה שטראוס שרברין;
 אורחים: יועצת התקשורת ורד ליון-ירושלמי; ד"ר עמרי ברונשטיין מהמחלקה לזואולוגיה באוניברסיטת תל-אביב, נציג הוועדה לזואולוגיה.

- סדר היום:**
- א. הודעה על מינוי ועדה לבדיקת סגולותיהם של מועמדים לאקדמיה
 - ב. הרצאת מירון איזקסון "באיזו שפה מדברת השירה העברית החדשה"
 - ג. דיווח על יום העברית
 - ד. שמות קווצי העור
 - ה. מונחים שונים
 - ו. אישור הודעת ועדת הדקדוק

א. הודעה על מינוי ועדה לבדיקת סגולותיהם של מועמדים לאקדמיה

מ' בר-אשר: חברי האקדמיה, אני מתכבד לפתוח את הישיבה בהודעה על הרכב הוועדה שתבדוק את סגולות המועמדים לחברות באקדמיה לפני ישיבת הבחירות. בראשה ישב אהרן ממזן ועימו יהיו שולמית אליצור, יהודית הנשקה, אפרים חזן וסטיב פסברג. מונתה ועדה לבדיקת סגולות המועמדים לאקדמיה בהרכב זה: א' ממזן (יו"ר), שולמית אליצור, יהודית הנשקה, אפרים חזן וסטיב פסברג.

[הערת העורך: בשל מגפת הקורונה לא התכנסה הוועדה, ולא נבחרו חברים חדשים בשנת תש"ף].

ב. הרצאת מירון איזקסון "באיזו שפה מדברת השירה העברית החדשה"

מ' בר-אשר: כעת יישא חברנו מירון איזקסון את דבריו על שפת השירה בעברית החדשה. | הערת העורך: את דבריו ליווה בדוגמאות משירים של נתן אלתרמן, אלכסדר פן, אורי צבי גרינברג, דן אלמגור, חזי לסקלי ומשירים שלו.]

ג. דיווח על יום העברית

מ' בר-אשר: אני מבקש מוורד ירושלמי, יועצת התקשורת של האקדמיה, לדווח דיווח קצר על יום העברית, שצוין השנה ב"ט בטבת.

ו' ליון-ירושלמי: לפני שבוע וחצי חגגנו את יום העברית. בפעם הראשונה עשינו זאת בשיתוף עיריית תל-אביב, העיר העברית הראשונה. שיתוף הפעולה הניב שלטי חוצות בתחנות האוטובוס ומופע אור-קולי יפה על חזית בניין העירייה. אירוע השיא היה בהרצאות, סדנאות ומופע במתחם בית ביאליק. היענות הציבור לפעילות הייתה בלתי רגילה: 700 הכרטיסים נמכרו כשבוע מראש עד האחרון שבהם.

לאקדמיה הייתה גם נוכחות מרשימה בעיתונות ובטלוויזיה. פינות לשון שודרו לאורך כל היום בשתי רשתות הרדיו המובילות, גלי צה"ל ורשת ב' של תאגיד השידור הציבורי "כאן"; במשך שבוע שלם נתלו בתחנות הרכבת הקלה בירושלים כרזות מאוירות על מילים וביטויים הקשורים לתחבורה ולנסיעה הציבורית וללשון הירושלמית. גם כמה הרצאות נישאו במשרדי חברת סיטיפס במרכז העיר; הייתה זו גם השנה השלישית לשיתוף הפעולה הפורה עם חברת תנובה, והשנה הופיעו על קרטוני החלב של החברה מילים מתחומים שונים; גם גופים גדולים וחשובים, כצה"ל, משרד החינוך ורשות שמורות הטבע, ציינו את יום העברית ושיתפו רשומות. את כל הפעילות הענפה של יום העברית הוביל תליק כרמון, ראש מדור קשרי קהל של האקדמיה, ואפשר לסכם בסיפוק ולומר שנוכחות האקדמיה השנה בלטה גם במרחב הציבורי וגם בתקשורת ובשיח הציבורי.

מ' בר-אשר: לפני שנתיים, לקראת יום העברית, נידון נושא הלשון העברית בישיבת הממשלה במשך שבע דקות כסעיף אחרון. הערתי על כך לראש הממשלה. לפני שנה בוטל הדיון והישיבה כולה בעקבות פיזור הכנסת, אבל השנה היה זה הסעיף הראשון בישיבה, ויוחדה לו חצי שעה. ההתייחסות הייתה רצינית. סיפרתי את מה שסיפר לי יצחק נבון, שבארבע השנים אחרי הקמת המדינה – בהשתתפות ידענים כמו בן-גוריון, משה שרת ודוד רמז – נפתחה כל ישיבה בענייני לשון. אמרתי שאז היו בממשלה יודעי עברית, ועל שאלתו של אופיר אקוניס אם היום אין יודעי עברית עניתי שלא מספיק. קיבלתי הבטחה להחלטה חשובה, אבל היא מתמהמהת ונדחתה לשבוע האחרון שלפני הבחירות.

ע' לינור: אני רוצה לשבח את דף הפייסבוק של האקדמיה. הוא כתוב ומאויר בכישרון וזוכה להצלחה רבה ומרשימה מאוד.

מ' בר-אשר: בהחלט. עם זאת חבל ששוכחים שהאקדמיה היא גם מוסד מחקר.

ע' לינור: לא שוכחים, אבל זה משרת צורך אחר.

י' אליצור: בדבריו של מירון איזקסון הוזכר שירו של דן אלמגור "העברית של ימינו", המדבר על השפעת הלעז ופוחח במילים "הייתי בדיונינגוף סנטר לקנות באול-אדם-אנדר-איב. אחי אורי ז"ל כתב פעם מאמר בשם "העיר הלועזית הראשונה". חשבתי שכדאי לאקדמיה לנסות להשפיע על הקמת הקניון העברי הראשון, קניון שבו כל השלטים יהיו בשפתנו העברית.

מ' בר-אשר: אנו צריכים להכיר במגבלותינו ולהבין איזו מערכה אבודה. אך יש תקווה: רוב מוחלט של המתעניינים בדברינו ברשתות החברתיות הם בני 34 ומטה.

י' אליצור: רשתות הרדיו בעבר נהגו לשדר רק שירים לועזיים. בעקבות ערוץ 7, ששידר שירים עבריים בלבד, התחילו לשדר שירים עבריים גם בתחנות אחרות. אני בטוח שאם מישהו יקים קניון עברי הוא לא יפסיד.

א' ממזן: אני שמח על המאמץ שנעשה בתל-אביב, אבל יש בארץ גם פריפריה שצריכה תשומת לב כזאת. אני חושב שצריך להעביר את יום העברית לאופקים, לדימונה ולשלומי; יש להביא את דבר האקדמיה גם למקומות אחרים.

מ' בר-אשר: ההצעה תישקל לקראת השנה הבאה. בעבר ניסינו לקיים אירועים בעפולה, בקריית גת ובאשדוד.

ד. שמות קווצי העור

ההקרמה להודעת הוועדה לזואולוגיה וועדת המינוח המרכזית

הרשימה כוללת שמות עבריים לשלוש קבוצות של קווצי עור: כוכבי-הים, קיפודי-הים ומלפפוני-הים – בים התיכון ובים סוף. את הרשימות הכין עמרי ברונשטיין בעצה אחת עם יוסף הלר, יושב ראש הוועדה. הרשימות נדונו בוועדה לזואולוגיה של האקדמיה ללשון העברית בישיבותיה בשנים תשע"ח ותשע"ט (2018–2019). כמה מן השמות שנכללו באנציקלופדיה לחי ולצומח עודכנו ברשימה זו.

חברי הוועדה: אנשי המקצוע – עוז בן-יהודה, אפרת גביש-רגב, דני גולני, ליאת גדרון, חנן דימנטמן, חגי הלל, יוסף הלר (יו"ר), זוהר ינאי (חבר מכותב); המומחה לקווצי העור עמרי ברונשטיין; נציגי האקדמיה ללשון העברית – סיריל אסלנוב, קרן דובנוב; מרכזת הוועדה: רונית גדיש.

הרשימה נשלחה לביקורת אנשי המקצוע וחברי האקדמיה ללשון העברית בתמוז תשע"ט (יולי 2019). בתשרי תש"ף (אוקטובר 2019) נדונו ההערות. הרשימה נדונה ואושרה בוועדת המינוח המרכזית בי"א בכסלו תש"ף (9 בדצמבר 2019).

* * *

כמו ברשימות הקודמות שהכינה הוועדה לזואולוגיה, גם כאן המטרה במתן השמות העבריים היא לסייע לחובבי הטבע דוברי העברית להכיר את היצורים שהם עשויים להיפגש עימם. רוב השמות ברשימה הם של קווצי עור החיים בימים הסמוכים לחופי הארץ – ים סוף והים התיכון. עם זאת נכללו בה גם כמה שמות של קווצי עור שלא נמצאו באזורנו – כאלה שיש להם חשיבות עולמית או מינים במגמת התפשטות גם אם עדיין לא נצפו באזורנו. הוועדה השתדלה לשנות כמה שפחות מן השמות שניתנו בעבר, ועם זאת היה צורך בשינויים אחדים, ובעיקר היה צורך לתת שמות למינים רבים שטרם זכו בשמות עבריים. שתי קבוצות של קווצי עור – נחשונים וחבללותיים – עדיין לא נדונו, ויובאו לוועדה לזואולוגיה בהמשך.

ר' גדיש: הוועדה למונחי זואולוגיה בראשותו של יוסי הלר, שנבצר ממנו להגיע היום בשל מחלה קלה, מגישה רשימה נוספת של שמות בעלי חיים לאישור המליאה. אני רוצה לשבח את פרופ' הלר על הנמרצות הבלתי נתפסת שלו בקידום רשימות שמות בעלי חיים. רשימות אלו נותנות תשובה לנער או לנערה העבריים – כפי שאומר יוסי – במפגשיהם עם בעלי החיים בארץ-ישראל בים, באוויר וביבשה. רובנו לא פוגשים ביום-יום את קווצי העור (קווצי- מלשון קוץ), ולפני שתתבקשו לאשר את הרשימה, נשמע על היצורים האלה דברים אחדים מפי ד"ר עמרי ברונשטיין, איש אוניברסיטת תל-אביב. בישיבות הוועדה הוא השתתף מרחוק בעזרת מערכת סקייפ מפני ששהה אז בווינה.

ע' ברונשטיין [את דבריו ליווה במצגת תמונות]: כבוד גדול הוא לי להיות כאן. בדקות הקרובות אספר לכם על הקבוצה המופלאה הזאת ועל מקצת תכונותיה, שחוץ מהיותן חשובות ומרתקות, הן גם הבסיס לבחירת השמות. כמובן אראה לכם גם תמונות של כמה מקווצי העור להדגמה.

מדובר על מערכה של חסרי חוליות ימיים, הכוללים את כוכבי-הים, את קיפודי-הים ואת מלפפוני-הים ועוד שתי מחלקות שנצטרך לטפל בהן בעתיד ואינן ברשימה שלפניכם. קווצי העור כשם כן הם: עורם קוצני. הם נפוצים בכל הימים והאוקיינוסים, מקו המשווה ועד לקטבים, ובכל העומקים – מעומק של סנטימטרים בודדים ועד קילומטרים רבים בעומק הים. אנחנו מכירים היום כשבעת אלפים מינים. אחת התכונות המאפיינות של המערכה הזאת היא סימטרייה מחומשת אצל הבוגרים. יש גם מקרים אחרים, כמו מלפפוני-הים, שצורתם מוארכת. קווצי העור הם אומנם חסרי חוליות, אבל למעשה הם עומדים בתפר שבין חסרי החוליות לבעלי החוליות, ומכאן חשיבותם הרבה. בשלב העוברי יש דמיון רב בין העוברים של קווצי העור לעוברים אנושיים, ואין פלא שזאת אחת המערכות הנחקרות ביותר. מחקרן אף הוביל בסופו של דבר להפריות המבחנה.

ואולם קווצי העור גרועים ביחסי ציבור. כשמזכירים אותם אנשים מיד מדמיינים יצור קווצני ושחור מהסוג שפוגשים באילת. וכדי לשנות את יחס הציבור אליהם דרושים להם שמות מוצלחים.

לכל קווצי העור יש מערכת רגלי מים המשמשת אותם לנשימה, לתנועה וכמעט לכל צורך אחר. אלה שלוחות או כיפות מלאות בנוזל, ואת קצותיהן אפשר לראות. הינה למשל כוכבים. המים נכנסים דרך פתח מיוחד בחלקם העליון וממלאים שורה ארוכה של צינורות ותעלות המאפשרים לו לחוש וללכת.

אחד המאפיינים של קווצי העור הוא המגוון העצום שלהם. יש בהם שמשקלם מגיע לעשרות קילוגרמים, ויש גם קטנים מאוד, ממש זעירים. כאמור לרובם חמש זרועות, אבל יש גם בעלי יותר ופחות. הצורות והצבעים עולים על כל דמיון. מלפפונייהם איטיים ואינם קוצניים, אבל במחלקות האחרות רבים מקווצי העור אינם איטיים כלל וכלל; למעשה הם זזים קצת יותר לאט מאיתנו. הסיבה שאנשים חושבים שהם איטיים היא שבעבר הם הועלו מן המעמקים בעזרת רשתות ארוכות. אבל יצורים הרגילים לחיות בעומק של שישה קילומטרים, גופם לא בנוי להתמודד עם סביבה בלחץ אחר. כיום חוקרים אותם בעזרת צוללות לא מאוישות.

דמינו שתפקודו של איבר מאיברי גופכם אינו אופטימלי ויש לכם האפשרות להחליפו ולהצמיח איבר במקומו. קווצי העור יכולים לעשות זאת: כוכביים יכולים לנתק זרוע מגופם, וכך אם כוכביים נתקל באויב דוגמת סרטן, עדיף לו לוותר על זרוע אחת ולהינצל. יכולת זו ידועה גם מבעלי חיים אחרים, אבל מה שמעניין כאן הוא שהזרוע עצמה ממשיכה לחיות ויכולה להצמיח כוכביים חדש. הזרוע יכולה לשחזר ולפתח את שאר הגוף.

בשמות שנתנו להם ניסינו להיתלות בתכונותיהם ובמאפייניהם של קווצי העור שהזרקו לשמות חדשים. למשל יש לכוכביים קוצים שבקצותיהם צבתות. האיברים האלה משמשים לניקוי, לאחיזה ולהגנה. לאיבר הזה קראנו **קוֹצְבַת**, הלחם של קוֹץ וצבת, ושלוש מסדרות כוכביים נקראות באמצעותו: סדרת **רַב־קוֹצְבַת**, **מְקַבְעֵי-קוֹצְבַת** ו**חֲסֵרֵי-קוֹצְבַת**.

בעבר היה נפוץ בחופי הים של מדינת ישראל קיפודיים הקרוי **שְׁחַרְנֵי פְּדוּרֵית**. כיום לצערנו הוא נכחד כמעט לחלוטין מאזורנו. זה המין היחיד בארץ בסדרה שקראנו לה **פְּסוּיֵי-שֵׁת** – על שום ארבע לוחיות שלד שמכסות את פתח פי הטבעת. לסדרת קיפודיים שטוחים החיים בחול קראנו **מטבעוניים**, ויש בסדרה זו שלוש משפחות: **מטבעוניים**, **דִּסְקָתִים** ו**עוגיתיים**.

במלפפונייהם קראנו לאחת הסדרות **אַל־רַגְלָאִים** משום שאין להם רגלי המים המאפיינות כל כך את קווצי העור. בסדרה זו שלשוליים למיניהם וגם מיני **דִּבְקִינֵי**, הקרויות כך משום שאם תנסו ללטפן, תחושו שעורן דביק.

שיקול מרכזי בבחירת השמות היה לבחור בתכונות שגם אדם ללא הכשרה וללא אמצעים משוכללים יוכל להבחין בהן. כך בכוכביים יש למשל המשפחה **דורבניים** – כי שורות קוציהם הזכירו לנו קוצי דורבן – או משפחת **מסמרניים**. המסמרניים שייכים לסדרת **צֶד־לוחיתאים** – על שם לוח צד שאפשר לראותו כאשר צוללים. אלה היו דבריי על רגל אחת – או על קוץ אחד כפי שנהוג לומר אצלנו.

מ' בר-אשר: כשיעורך בתל אביב אתה משתמש בשמות העבריים האלה?

ע' ברונשטיין: בהחלט. חוץ מהנער או הנערה חוכבי הטבע, יש גם ציבור הולך וגדל של סטודנטים שצריך סדר ואחידות בשמות בעלי החיים. אי אפשר שלאותו בעל חיים ישמשו במדע שמות שונים.

מ' בר-אשר: האם הייתם ערים למאמרו של פרופ' זאב בן-חיים שזיהוי המלפפון מספרות חז"ל עם המלפפון בימינו יסודו בטעות?

ע' ברונשטיין: כן, זה עלה בדיונים. כמה מהדיונים סערו בגלל שאלות כאלה.

מ' בר-אשר: תודה רבה לך על ההרצאה הבהירה והצבעונית. יישר כוח לוועדה – לאנשי המקצוע, לחברי האקדמיה ולעובדי האקדמיה כאחד. איני יודע מה היקף הציבור שדרושים לו השמות האלה, אבל זה דרכו של כל מילון מקצועי – שהוא מיועד לאנשי המקצוע ולשוחרי הדעת בתחום מיוחד.

לא נותר לנו אלא לאשר בהצבעה את הרשימה.

פה אחד אושרה רשימת קווצי העור.

ה. מונחים שונים

הודעת ועדת המינוח המרכזית

1. אֵילָנָאי [אדם העוסק בטיפוח עצים ובטיפול בהם] – arborist; אֵילָנָאוֹת – arboriculture
אל האקדמיה הגיעה בקשה ממשרד החקלאות ומעמותת אילנאי ישראל לתת אישור רשמי של האקדמיה למונחים אֵילָנָאי ואֵילָנָאוֹת שכבר מהלכים. הפונים: סיגל לזרוביץ בשם עמותת אילנאי ישראל; מטעם משרד החקלאות ופיתוח הכפר – ד"ר ארז ברקאי, מנהל אגף יער ואילנות ופקיד היערות; יוסי בן-שחר, מנהל תחום הנדסת הצומח, שירות ההדרכה והמקצוע; אהרון מנירום, אגרונום, מומחה לטיפול בעצים. ועדת המינוח המרכזית ממליצה לאשר את המונחים.

2. מְצָהָר [במקום מְרִידָאן] – meridian [באסטרונומיה]

במונחי האקדמיה נקבע מְרִידָאן בשני הקשרים:

א. גאוגרפיה: מעגל מדומה העובר על פני כדור הארץ מקוטב אל קוטב. בקרב אנשי המקצוע נקרא 'קו אורך'.

ב. אסטרונומיה: מעגל דמיוני העובר דרך הקטבים השמימיים והזנית של הצופה. אנשי מקצוע אישרו שמשמש המונח מְצָהָר (נשאלו: ד"ר נח ברוש, פרופ' אבישי דקל, פרופ' חגי נצר, ד"ר צפיר קולת).

הערה: מְצָהָר (מלשון הצהרה) הוא גם מסמך המיועד למכס ובו פרטי המטען הכוללים את סוג הסחורה, משקלה ונפחה ועוד. מונח זה כלול במונחי האקדמיה. ועדת המינוח ממליצה לאשר את המונח מְצָהָר (מרדיאן) בתחום האסטרונומיה.

3. נֶתָר אֶכּוּל (במקום נתר מאכל)

ללא ניקוד 'נתר מאכל' עלול לסכן את הציבור. אומנם לא התרשמנו שהמונח משמש. עם זאת עצם כלילתו במילוני האקדמיה יכולה להוביל מישהו להשתמש בו. במונחי האקדמיה:

- נֶתָר מְאָכֵל – caustic soda (סודה קאוסטית) [כימיה תרפ"ח, צילום תשכ"ח, הנדסה כימית תשמ"ט]
- מְאָכֵל – caustic [שיתוך תשמ"ה]; etchant [מיקרואלקטרוניקה תשמ"א]

4. דְּלָגִית [במקום דְּלָגִית] – skipping rope

במילוני האקדמיה נקבע דְּלָגִית (התעמלות תרצ"ז; תרבות הגוף תשכ"א). כך המילה מנוקדת גם במילונים. ואולם בפי הדוברים המילה נהגית בחיריק (נבדק ברשתות החברתיות: פייסבוק: דְּלָגִית 406 / דְּלָגִית 4900; אינסטגרם: דְּלָגִית 1649 / דְּלָגִית 5312; טוויטר: 62 דְּלָגִית / 380 דְּלָגִית)

5. מונחי הדין האזרחי – עדכונים

א. פיצול מונחים:

- עֶרְכָּא רְאִשׁוֹנָה, עֶרְכָּא רְאִשׁוֹנָה – court of first instance
 - בֵּית מְשֻׁפֵּט קָמָא – lower court
- ברשימה המקורית הובאו ביחד: עֶרְכָּא רְאִשׁוֹנָה, עֶרְכָּא רְאִשׁוֹנָה, בֵּית מְשֻׁפֵּט קָמָא – lower court.

ב. הוספת ראשי תיבות למונח שאושר:

- בֵּית הַמְשֻׁפֵּט הַגְּבוּהָ לְצֶדֶק, בְּגִ"ץ – High Court of Justice
- הערה: במונחים אחדים תוקן התרגום לאנגלית ללא שינוי במונחים בעברית.

6. חלופה למונח undetectable [בריאות הציבור]

הוועדה המקצועית מציעה שתי חלופות:

א. לא בְּרִגְלוֹי [בכלים הקיימים; כגון גידול]

ב. תַּחַת סֵף הַגְּלוֹי, תַּת־סֵפִי [במבחנים הקיימים; כגון עומס נגיפי]
 החלופה הראשונה היא המונח הכללי. למשל: גידול לא בר־גילוי בכלי הדימות הקיימים. המונח לא בר־גילוי אושר בעבר כנגד nondetectable (איכות הסביבה, תשע"א).

צמד החלופות השני נחוץ בתחום מחלת האיידס ונשאיה. מדובר בתוצאה של מבחן 'עומס נגיפי' של נגיפים כמו HIV וצהבת באמצעות בדיקת ריכוז הנגיף (למשל בדם).

רגישות המבחן היא מסך מסוים ומעלה (והסך משתנה עם התפתחות הטכנולוגיה). מתחת לסף הזה המבחן אינו יכול לגלות באופן אמין את נוכחות החומר גם אם הוא נמצא. בעקבות שיפור במבחן העומס הנגיפי של HIV התוצאה "מתחת לסף הגילוי" פירושה שהנבדק אינו מדביק; כיום טיפול מוקדם עשוי להפחית את העומס הנגיפי בנשא או בחולה אל מתחת לסף הגילוי. מכאן חשיבות המונח לציבור נשאי הנגיף – והצורך במונח קצר וקליט.

7. מונחים שנקבעו עם גורמי חוץ
המונחים שלהלן נקבעו עם גורמי חוץ וכבר התפרסמו בציבור. המליאה מתבקשת לאשר אותם רשמית לאחר אישורם בוועדת המינוח המרכזית.

א. הֶסְכֵּת – podcast

המונח נבחר בשנת תשע"ח (2017) במיזם משותף של המזכירות המדעית ושל תאגיד השידור בשיתוף הציבור, וכבר משמש.

פודקאסט הוא תוכנית שמע (אודיו) שאפשר להאזין לה בכל זמן ובכל מקום. התוכניות אינן כפופות ללוחות זמנים של שידור כברדיו. המילה podcast מקורה בשם מסחרי של חברת Apple. המילה בנויה על פי broadcast (שידור), ובמקום broad בא הרכיב pod שמשמעו המקורי תרמיל של קטניות, תא ועוד.

מהלך המיזם: מטעם תאגיד השידור פורסמה פנייה לציבור בבקשה למצוא חלופה עברית למילה פודקאסט. יותר מ-1,200 אנשים נענו לפנייה ושלחו את הצעותיהם לחלופה עברית.

המילה נבחרה בוועדת שיפוט בהשתתפות נציגי האקדמיה ללשון העברית ונציגי חטיבת הרדיו של תאגיד השידור שהתכנסה בינואר 2018. הצעות אחרות שהגיעו לשלב הגמר: שְׁמִיעוֹן, תֵּא־שִׁמְעָה, תִּסְכִּית וְתִסְכִּיס.

בעקבות ההחלטה הטמיע תאגיד השידור בשידוריו ובפרסומיו את השימוש במילה החדשה הֶסְכֵּת.

ב. הַפְטוֹן – "אפטר"

המונח נבחר בשנת תשע"ח במיזם משותף של המזכירות המדעית ושל דובר צה"ל וגלי צה"ל.

המילה "אפטר" – המציינת את הרשות לצאת מן היחידה או מן המחנה לפרק זמן מוגבל – נוצרה מקיצור של הצירוף after duty pass, והיא ירושה מן המנדט הבריטי בארץ.

מהלך המיזם: בסוף יולי 2018 פורסמה ברשתות החברתיות ובאתרים של צה"ל, של גלי צה"ל ושל האקדמיה פנייה לחיילים ולציבור הרחב להציע חלופות למילה "אפטר" באמצעות טופס ייעודי. הגיעו יותר מ-3,700 טפסים, ובהם הוצעו כ-1,350 הצעות שונות.

המילה נבחרה בוועדת שיפוט מיוחדת בהשתתפות שבעה חיילים וחיילות מחילות צה"ל השונים, ראש תחום העריכה והמינוח של צה"ל רעות גרוס, ד"ר אבשלום

קור, רונית גדיש, תליק כרמון (ראש מדור קשרי קהל של האקדמיה) וורד ליון-ירושלמי (יועצת התקשורת של האקדמיה).

המילה חופשון נבחרה ברוב קולות. לא פחות מ-465 מציעים שונים הציעו את החלופה הזאת (12% מכלל המציעים) – הרבה יותר מכל שאר ההצעות. הצעות נוספות שעלו לדיון: חופז, חפֿשית (חופשית), הפוגון, הפוגנת (הפוגנת), אַוּרִירית (אוורירית).

ג. שופט מְסָדָּה, שפוט מְסָדָּה – VAR

המונח נבחר לאחרונה (תש"ף) במיזם משותף של המזכירות המדעית ושל התאחדות הכדורגל.

ישראל הצטרפה למדינות שעברו לשיטת שיפוט באמצעות VAR – קיצור של Video Assistant Referee. לפי שיטה זו משחק הכדורגל מנוטר במצלמות הפרוסות במגרש, ושופט נוסף – שופט VAR – מתריע על בעיית שיפוט במצבים האלה: (1) עבירה שהובילה לשער; (2) החלטה על בעיית עונשין; (3) אירוע המחייב כרטיס אדום; (4) טעות בזיהוי בשליפת כרטיס אדום.

מהלך המיזם: לאקדמיה הגיעו פניות למצוא חלופה עברית; המזכירות המדעית פנתה לשחקני עבר, לפרשנים ולעיתונאים בבקשה להציע חלופה עברית. גם מן הרשתות החברתיות הגיעו הצעות לחלופות.

החלופה העברית נבחרה בוועדת שיפוט מיוחדת בהשתתפות נציגות המזכירות המדעית של האקדמיה, ראש מדור קשרי קהל ויועצת התקשורת; מענף הכדורגל – רונית תירוש (יו"ר איגוד שופטי הכדורגל), שמוליק שטייף (שופט ומנהל פרויקט הטמעת ה-VAR בישראל), אורי אוזן (שחקן כדורגל לשעבר, פרשן ומאמן קבוצת הנוער של הפועל תל אביב) ושני יועצי תקשורת.

בהסכמה כללית נבחרו הצירופים שופט מְסָדָּה ושפוט מְסָדָּה. צמד החלופות נותן מענה לכפילות שיש במונח VAR – המציין הן את השופט עצמו הן את המערכת המאפשרת את השיפוט – אדם וטכנולוגיה כאחד.

עוד הצעות שנדונו: מערכת שויר (מן הפועל לשויר 'לראות'); מערכת שיפוט מסייעת (ובראשי תיבות מש"ם).

ר' גדיש: הבקשות לאישור המונחים המהלכים אילנאי, אילנאות ומצהר הגיעו מן הציבור. בשינוי דלגית לדלגית אינני רואה בעיה כלשהי. בקשה נוספת שהגיעה אלינו היא לשנות את המונח נְתָר מְאָכָל משום שבהיכתבו בלי ניקוד הוא עלול להיקרא נתר מְאָכָל, וזאת יכולה להיות סכנת נפשות. כרגע ההצעה היא לשנות את המונח לְנִתָּר אָכּוּל. פניתי בעניין זה למכון התקנים. כדי שזה יישאר מְאָכָל צריך לחייב בניקוד, וחייב כזה בעייתי.

ח' כהן: גם נְתָר אָכּוּל יכול להטעות.

ר' גדיש: זה פתרון זמני. אינני חושבת שבסמכותנו למחוק מילים מן העברית. את ההצעה ל-undetectable אבקש מטובה שטראוס שרברין להסביר.

ט' שטראוס שרברין: קיבלנו בקשה למונח קצר וקליט תמורת המונח undetectable בהקשר של מחלת האיידס ונשאי הנגיף. כשבודקים את ריכוז הנגיף בדם, יש סף גילוי. מתחתיו התוצאה המתקבלת היא undetectable, כלומר שהנגיף לא התגלה בבדיקה. עם השנים התפתחה הטכנולוגיה, והיום סף הגילוי נמוך כל כך, שפירושה של התוצאה undetectable שלנשוא הנגיף אין אפשרות מעשית להדביק אחרים בנגיף. זאת בשורה אמיתית לנשאים, ולכן חשוב להם מאוד שתהיה להם חלופה עברית קצרה. הצעתנו היא תחת סף הגילוי או תת-ספי. יתרונו של תת-סיפי הוא כמובן קוצרו.

מ' בר-אשר: אבל תת-סיפי יכול פשוט להיתפס מתחת לסף הבית. ומה בין תחת סף הגילוי ללא בר-גילוי?

ט' שטראוס שרברין: לא בר-גילוי הוא המונח הכללי ויכול לכלול גם את תחת סף הגילוי, אבל בדרך כלל הם ישמשו בהקשרים שונים: מצד אחד המונח סף הגילוי נוהג דווקא בהקשר של בדיקות מעבדה שעניינן ריכוז חומר, כגון ריכוז נגיף בדם, ומצד שני לא סביר שאדם שקיבל תוצאת undetectable יאמר שהוא לא בר-גילוי.

מ' בר-אשר: הרופאים ביקשו את ההבחנה הזאת?

ט' שטראוס שרברין: הרופאים ביקשו חלופה ל-undetectable שתתאים גם לתיאור נשאי הנגיף.

מ' בר-אשר: האם יש הערות כלשהן על אחת מארבע ההצעות הראשונות? אם לא, הרי הן מאושרות בזאת.

בלי הצבעה אושרו המונחים אֵילָנָאי (arborist), אֵילָנָאוֹת (arboriculture); מִצְחָה (באסטרונומיה) (meridian; במקום מְרִידִיאן); נֶתֶר אֶכוֹל (caustic soda; במקום נֶתֶר מֶאֶכֶל); דִּלְגִית (skipping rope; במקום דִּלְגִית).

מ' בר-אשר: התיקונים במונחי הדין האזרחי הם למעשה בגדר הודעה, ואם אין התנגדות כלשהי, גם הם מתאשרים מאליהם.

בלי הצבעה אושרו גם התיקונים במונחי הדין האזרחי, ובהם פיצול המונחים עֶרְכָּא רֵאשׁוֹנָה, עֶרְכָּה רֵאשׁוֹנָה (court of first instance), בֵּית מִשְׁפָּט קָמָא (lower court); ותוספת ראשי התיבות בֵּית הַמִּשְׁפָּט הַגְּבוּהָ לְצֶדֶק, בְּגִ"ץ (High Court of Justice).

ע' לינור: נתקלתי במונח תת-סיפי בלימודי הפסיכולוגיה שלי – תרגום של subliminal. כך נקבע גם במונחי הפסיכולוגיה של האקדמיה משנת 1994.

ט' שטראוס שרברין: אכן המונח תת-סיפי מתאים גם תמורת subliminal. גם במילון רב-מילים אחת משתי החלופות ל-subliminal היא תת-סיפי.

מ' בר-אשר: אני מציע למחוק את החלופה תת-סיפי ולהיות עם תחת סף הגילוי.

ר' גדיש: תת-סיפי נדרש לתיאור האדם הנבדק. האדם אינו יכול להגיד על עצמו שהוא תחת סף הגילוי, אבל הוא יכול לומר שהוא תת-סיפי.

מ' בר-אשר: איננו נוהגים לאשר שתי חלופות.

ט' שטראוס שרברין: הן נחוצות לשימושים שונים, והן בבחינת מונח וקיצורו.

מ' בר-אשר: אם כן אחד מהם ינתן בסוגריים.

בלי הצבעה הוחלט: א. לא בר-גלוי [בכלים הקיימים; כגון גידול לא בר-גילוי] ב. תחת סף הגלוי [בבדיקות הקיימות. בקיצור: תת-סיפי, כגון עומס נגיפי תת-סיפי].

ר' גדיש: ארבעת המונחים האחרונים – הספת, חופשון, שופט מסך ושיפוט מסך – נולדו משלושה מיזמים משותפים לאקדמיה ולגורמים אחרים. הפעם הראשונה שהשתתפנו במיזם כזה הייתה לפני כמה שנים: המיזם בשנת האסטרונמיה הבין-לאומית עם נוער שוחר מדע באוניברסיטה העברית למציאת חלופות לשני כוכבי לכת שהתגלו אחרי תקופת חז"ל וימי הביניים ולא זכו בשמות עבריים. הציבור הציע הצעות, ומתוכן בחרנו שתי הצעות לכל אחד מהכוכבים. בסופו של דבר הציבור בחר באורון לאורנוס וברהב לנפטון, ולאחר אירוע בהנחיית דן כנר פרסמנו את ההחלטות.

לפני כשנתיים-שלוש ביקש תאגיד השידור החדש מיזם דומה למילה podcast. מתוך מבחר נאה של הצעות שעלו מן הציבור בחרה הוועדה, שבה יעל רשף הייתה נציגתנו, את ההצעה היפה הסכת. פרסמנו את ההחלטה, וכבר יש שדרים בתאגיד שמשתמשים בה. בשנת ה-70 למדינה פנו אלינו מדובר צה"ל בבקשה לחדש חלופה עברית למילה לועזית בשפה הצבאית. חיפשנו מילה שאינה מונח צבאי רשמי אלא מילה עממית יותר והגענו למילה אפטר – קיצור של הצירוף האנגלי after duty pass. בשיתוף דובר צה"ל הגיעו אלינו מאות אם לא אלפי פניות; מאות מהמציעים הציעו את ההצעה שלכסוף התקבלה – חופשון.

במיזם האחרון שיתפנו פעולה עם איגוד שופטי הכדורגל. הם וגורמים נוספים פנו אלינו בבקשה למצוא חלופה עברית ל-VAR בעקבות הכנסת הטכנולוגיה לארץ של שיפוט עזר לשופט במגרש. הצירוף שנבחר הוא הצירוף הפשוט והלא מתחכם שופט מסך ושיפוט מסך.

ח' כהן: הטכנולוגיה הזאת קיימת גם בכדורסל, לא רק בכדורגל.

ר' גדיש: נכון. כעת אנו מבקשים מהמליאה לאמץ את ההצעות האלה. שיתופי הפעולה האלה עם גורמים חיצוניים ועם התקשורת מקצרים מאוד את תהליך קבלת ההחלטות. אני חושבת שזה טוב למונח, טוב לאקדמיה ובעיקר טוב לעברית. לפני אישור המליאה המונח אינו מתפרסם כמונח רשמי של האקדמיה.

מ' בר-אשר: האם זה קיבל את אישור ועדת המינוח?

ר' גדיש: לפני הבאת המונחים היום למליאה הם אושרו בוועדת המינוח המרכזית.

מ' בר-אשר: אני רוצה לציין שהדברים נעשו בידיעתי. איננו המחדשים היחידים של מילים, וגם בשיבה הזאת אושרו מונחים שלא חודשו באקדמיה והגיעו ישירות לוועדת המינוח המרכזית. רק לעיתים רחוקות אנחנו חורגים מן ההליך המקובל, וכל עוד מקרים נדירים אלו מקבלים את גושפנת ועדת המינוח והמליאה, אפשר לחיות עימם בשלום.

ח' כהן: קודם כול, אני מקבל את המונחים – הם טובים מאוד. אבל אני מרגיש חוסר נחת מן ההליך. לפתע אני קורא בעיתון שהאקדמיה החליטה על מונח, ולחברי האקדמיה לא הייתה כל נגיעה בכך. בהחלטה על VAR היו שותפים שופטי כדורגל והמזכירות המדעית. לחברי האקדמיה לא הייתה שום נציגות. העיתונות מזדרזת לפרסם, ומבחינתה האקדמיה היא שהחליטה.

מ' בר-אשר: אני מציע שמכאן ואילך ההצעה תובא לאישור ועדת המינוח לפני שתפורסם.

ר' גדיש: מיזם עם הציבור אינו יכול לעבוד בקצב של האקדמיה. לא פרסמנו שזאת החלטת אקדמיה, אבל נכון ששם האקדמיה התנוסס בידיעה. לאקדמיה יש שם טוב. ביום העברית התפרסמה ב"ידיעות אחרונות" ידיעה שהספארי ברמת גן עם "ידיעות אחרונות", עם מילון ספיר ועם הציבור החליטו על ארבעה שמות חדשים לבעלי החיים מן הנכר שנמצאים בספארי. בידיעה נאמר שהשמות יובאו לאישור רשמי של האקדמיה. שום פנייה לא הגיעה אלינו עד אז ומאז. אם כן למה הם כתבו ככה? כי לאקדמיה יש שם טוב.

מ' בר-אשר: מכאן ולהבא כשיהיה מיזם עם גורמים מחוץ לאקדמיה, ישותף בתהליך יושב ראש ועדת המינוח. כך לכל הפחות תישמר המסגרת של חבר אקדמיה שותף.

י' עופר: גם בעיני המונחים טובים, ואשמח שיאושרו. אבל פורמלית יש פה בעיה: תאורטית ייתכן שאת אחד או יותר מן המונחים תדחה המליאה, ונגיע לידי סתירה שתגרום מבוכה לכל הצדדים. על כן צריך לדעתי לקבוע נהל למקרים הנדירים של המיזמים הללו. צריך אולי לקבל החלטה עקרונית שהאקדמיה מסמיכה את נשיא האקדמיה ואת יושב ראש ועדת המינוח לאשר תהליך כזה.

מ' בר-אשר: אני מסכים, וכך יהיה. במיזמים עתידיים מסוג זה המזכירות המדעית של האקדמיה תידרש לקבל הסכמה מראש מנשיא האקדמיה ומיושב ראש ועדת המינוח המרכזית.

בינתיים נצביע על אישור המונחים הסכת, חופשון, שופט מסך ושיפוט מסך.

פה אחד אושרו בהצבעה המונחים שנתקבלו עם גורמי החוץ: הסכת (podcast); חפֿשון ("אפטר"); שופט מסך, שיפוט מסך (VAR).

ו. אישור הודעת ועדת הדקדוק

הודעת ועדת הדקדוק

1. דגש חזק במילים ובשמות לועזיים לאחר אותיות מש"ה (תוספת לסעיף העוסק בניקודן של מילים לועזיות בלשוננו) ההחלטה: לאחר אותיות מש"ה מסומן דגש חזק באות הראשונה של מילים ושמות לועזיים כבמילים עבריות, למעט בפ"א רפה ובכ"ף רפה, לדוגמה הג'וּיִנְגָל, מְגֻ'קְרָטָה, הַזְ'קֵט, הַצְ'יֵטָה, שְׂצֻ'כִיָה, מֵת'וֹר אבל הפִּנְטִיָּה, מְפִינְלָנְד, הַכְּרוֹנִי (לצד הַכְּרוֹנִי).

2. גרגר וגרגיר (שינוי החלטה קודמת) ההחלטה: גְּרָגֵר, גְּרָגִיר (המילה הכללית); גְּרָגֵר (שם צמח)

רקע

בעבר ביקשו חברי הוועדה לשמות צמחי ארץ-ישראל להבחין בין צורת המילה הכללית לצורת שם הצמח משום ששתיהן יכולות לשמש לשתי המשמעויות. לפיכך בישיבת המליאה רן (תש"ס) נקבעה הצורה הנדירה והגבוהה יותר גְּרָגֵר לשם הצמח, והצורה העממית והשכיחה יותר בדיבור גְּרָגִיר למילה הכללית.

במקורות המילה היא גְּרָגֵר (למשל בצירוף גְּרָגֵר מלח במשנה) וברבים גְּרָגִיר (כך בישיבתו יז, ו). לצידה משמשת בספרות ההשכלה, התחייה וכמובן בעברית החדשה הצורה גרגיר (וברבים גרגירים), כנראה בעקבות כתיבים ביו"ד בעיקר בדפוסי ספרות חז"ל.

במילוני ועד הלשון והאקדמיה הייתה המילה הכללית בדרך כלל גְּרָגֵר ובצמחים היו גם גְּרָגִיר (כמו גרגיר הסלע) וגם גְּרָגֵר (גרגר נהרות). בעקבות ההחלטה משנת תש"ס היה הצמח גרגיר לגְּרָגֵר, ובמקביל היו שאר הגרגרים במילונים לגרגירים (למשל במונחי קרקע, בניין ואלקטרוניקה).

מאז עברו עשרים שנה, והצורות גְּרָגֵר וגרגירים כמילים הכלליות עודן משמשות בפי לא מעט דוברים, לעיתים קרובות דווקא אלה המצויים במקורות ומקפידים על לשונם. מפניית האקדמיה בשאלה לציבור כיצד הוא נוהג לומר – גְּרָגֵר או גרגיר – השיבו גרגיר רק קצת יותר מ-50%.

ועדת הדקדוק החליטה אפוא ששתי הצורות גְּרָגֵר, גְּרָגִיר תהיינה צורות המילה הכללית; צורת שם הצמח תישאר גְּרָגֵר בלבד.

3. קְנָמוֹן בנסמך

ההחלטה: קְנָמוֹן (הערה: במקרא קְנָמוֹן-בֶּשֶׂם – שמות ל, כג). הסבר: השם קְנָמוֹן נתון במשקל פְּעֻלֹן ונטייתו בהתאם – בלי דגש (על דרך זְכָרוֹן זְכָרוֹן-) למרות הניקוד בדגש במקרא. גם הקמץ בצורת הנסמך שבמקרא מתחלף לפי הכללים בימינו בחולם.

4. ניקוד שם הצמח צבר

ההחלטה: צָבֵר (שם הצמח; במקום צָבֵר) [Opuntia, prickly pear]

רקע

בתחילה קבע ועד הלשון כי שם הצמח בעברית הוא צָבֵר (צמחי א"י תרע"ג) וצָבֵר (ילקוט צמחים תר"ץ). אולם למן המילון למונחי מטבח (תרצ"ח) השם מנוקד צָבֵר (בצמחי ארץ ישראל תש"ו נקבע גם שם המשפחה – משפחת הצָבֵרִיִּים). ואולם בצורתו צָבֵר השם לא השתרש בציבור הרחב. תחתיו משמשת בפי כול הצורה צָבֵר (בדרך כלל הטעמתה מלעיל כשהיא מכוונת לילידי הארץ) לצד הצורה העממית, בעיקר של הפרי, סברס. גם במגדיר לצמחי התרבות בישראל (של א' פאהן, ד' הלר ומ' אבישי) השם הוא צָבֵר והמשפחה בהתאם – משפחת הצָבֵרִיִּים. ועדת הדקדוק החליטה לאמץ את ההגייה הרווחת. נזכיר כי שינוי שם מדעי לפי הגייתו בפי כול נעשה בעבר, למשל במקרה של בעל החיים דורבן (שהיה בעבר דֶרְבָּן).

מניין השם צבר?

בערבית היה צבר שמו של אלווי (Aloe, אלורורה), ואולם בגלל העלים הדוקרניים הועבר השם צבר לצמחי הקקטוס הקוצניים שמוצאם באמריקה [יהודה פליקס, פירוש וביאור לירושלמי שביעית, עמ' 255, הערה 159]. בעברית הצמח אלווי נזכר כבר בספרות חז"ל, למשל בירושלמי שביעית לה, ב (בסורית בעי"ן [עלני] וכן בתוספתא שביעית א, יב, ולפי פליקס היוונית שאלה את המילה מן השמית). אך בימי הביניים – בעקבות הערבית – החלו משתמשים בעברית במילה צבר. כך למשל אצל אסף הרופא: "הצבר הוא אלווי חם וטוב לכל מיני ניפוחים ולמעד רגליים". השם העברי של הצמח מבוסס בימינו על שמו בערבית מדוברת, ועל כן הגיית הבי"ת פוצצת תמיד (במילונים מתועדות למילה בערבית הגיות שונות). מילון אבן-שושן נותן לו שתי צורות עבריות: צָבֵר (לשון ימי הביניים) 'אלווי'; צָבֵר (עברית חדשה) 'קקטוס', ובעיקר 'הצבר המצוי' שהוא התאנה ההודית.

5. קיום הקמץ לאחר שווא נע באמצע המילה (הרחבת כלל ג' בכללי הקמץ) הנוסח החדש: קמץ לאחר שווא נע באמצע המילה (ובכלל זה לאחר רצף שוואים) מתקיים בנטייה. למשל: דְּבִדְבִנִּיכָם, לְוִיתְנִיחָם, לְוִיתְנִיחָם, שְׁלִשְׁלָאוֹת שְׁלִשְׁלָאוֹתֵיהֶם, דְּיוֹקֵן דְּיוֹקֵנָאוֹתֵיו, מִירְכָה מִירְכָאוֹת מִירְכָאוֹתֵי.

רקע

הנוסח הקיים: קמץ שלפניו שני שוואים מתקיים בנטייה. למשל: שְׁלִשְׁלָאוֹת שְׁלִשְׁלָאוֹתֵיהֶם, מְשֻׁפֵּטֶן מְשֻׁפֵּטֵי, לְוִיתְנִיחָם, לְוִיתְנִיחָם, דְּבִדְבִנִּיכָם. הכלל נועד למנוע יצירת רצף שוואים נעים בנטייתן של מילים שתבניתן על פי רוב מיוחדת ואינה מתועדת במקורות.

ואולם בנוסחו זה הוא מוגבל לקמץ שבא בצורת הנפרד לאחר שני שוואים, ובגדרו נכנסת גם נטיית הרבים של מְרַחֲצָאוֹת, פְּרַחֲצָאוֹת ושל השמות השאלים הוותיקים

אֶצְטָלְאוֹת, גְּזֻזְטָרְאוֹת, גְּלֶסְקֶמְאוֹת, פְּזֶמְקֶאוֹת שהרי התנועות אינן מתקצרות רק בשמות שאולים חדשים.

אך גם בצורת הרבים של מילים ספורות נוספות בא קמץ לאחר שווא נע שמקורו בתנועה וקיצורו יביא לרצף המנוע של שוואים נעים. כך במילים פְּלוֹנְסָאוֹת (מפְּלוֹנְס), דְּיוֹקְנָאוֹת (מדְּיוֹקְן) ומִיֶּרְכָאוֹת (ממִּיֶּרְכָה). הנוסח החדש מרחיב את הכלל ומכליל גם את המקרים האלה.

6. קיום הקמץ או התקצרותו בכמה מילים שאולות
ההחלטה: א. הקמץ בנטיית המילים סֶפֶן, סֶדָן (מן השורש סד"ד) מתקיים (סֶפֶנִי, סֶדָנִי) – על פי הכלל ששמות המסתיימים ב־ן וסיומת זו היא צורן סופי או חלק של המשקל (כלומר, הנו"ן אינה מן השורש) – הקמץ שבסיומת מתקיים בנטייה (כלל יב בכללי הקמץ).

ב. הקמץ בנטיית המילה השאולה מערבית וְזִיר מתקיים (וְזִירִים), אבל מתקצר בנטיית המילה תִּמְסָח (תִּמְסָחִי).

7. צורת הנסמך ב־ן בכתוב המלא (תוספת חריג לכללים)
ההחלטה: צורת הנסמך ב־ן, כגון ב־ן־לילה, תתווסף לחריגים המעטים בסעיף ג(2) (ב) של מילים שבהן החיריק אינו מצוין ביו"ד גם בכתוב המלא (לצד אֶם, עֶם, מִן ונטיית בַּת).

מ' בר־אשר: כאשר אין עוררין על הודעת ועדת הדקדוק, היא מתאשרת מאליה. אני נועל בזה את הישיבה.

כלי הצבעה אושרה הודעת ועדת הדקדוק.